

พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกซ์
และการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Information-Seeking Educational Behaviors Based on the Big Six™ Model and
the Information Literacy of Undergraduates at the Faculty of Commerce and
Accountancy, Chulalongkorn University

สุทัศน์ ทองศรี¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ (2) เพื่อศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย ตัวแบบพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศบิกซิกซ์และมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัย และวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2559 จำนวน 353 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น

¹ นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, E-mail: suthat@cbs.chula.ac.th

ของแบบสอบถามที่ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามกลับมา 353 ชุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งนิสิตเหล่านี้เข้าใช้ห้องสมุดโดยรวมส่วนใหญ่มีความถี่ประมาณ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ขณะเดียวกันนิสิตนิยมใช้สารสนเทศทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตนิยมใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบเอกสารฉบับพิมพ์มากกว่าอิเล็กทรอนิกส์ พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละขั้นตอนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ขั้นตอนคือการกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศและการระบุแหล่งและการเข้าถึงสารสนเทศ ในทำนองเดียวกันอยู่ในระดับมาก 4 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือการประเมินผลลัพธ์ และมีการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา โดยรวมทั้ง 3 มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือมาตรฐานที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยโดยเทคนิคการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันพบว่าพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบบิกชีกส์กับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกาโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงเส้นในทิศทางบวกอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและทุกมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ การรู้สารสนเทศ ตัวแบบบิกชีกส์ มาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศสำหรับอุดมศึกษา

Abstract

In this thesis, the researcher studies (1) the information-seeking behaviors of selected undergraduates at the Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University. The researcher also examines (2) the information literacy of the students under study. Furthermore, finally, the researcher determines (3) whether there are positive or negative linear relationships between the information-seeking behaviors and information literacy standards on the basis of the standards of the Association of College and Research Libraries (ACRL) of these students.

The conceptual framework for this inquiry consisted of (1) the Eisenberg-Berkowitz Big Six™ information-seeking behavior process model and (2) the ACRL's information literacy standards.

The sample population consisted of 353 undergraduates, all of whom had registered in the first semester of the academic year 2016 at the Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University.

The research instrument was a questionnaire tested for validity by experts with Cronbach's α (alpha) measure of internal consistency showing reliability at the level of 0.82.

In collecting germane data, the researcher distributed questionnaire copies to all 353 members of the sample population. All 353 copies were returned with the data subsequently being analyzed by the researcher.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean, and standard deviation. Pearson's product moment correlation coefficient (PPMCC) method was also employed in testing research hypotheses. Statistical significance was set at the level of .05.

Findings are as follows:

Females, who were studying in the first year of the Accountancy program, constituted the highest proportion of the undergraduates under study. At the same time, these students used information in both Thai and English. Furthermore, it was also found that the students more frequently utilized information in the form of printed matters in comparison to electronically distributed information. Concerning information-seeking the following was found: In applying the Eisenberg-Berkowitz Big Six™ information-seeking behavior process model, the researcher determined that the mean for two steps—information seeking strategies and location of, and access to, information—was determined to be expressed at a moderate level. Means at a high level were found to hold for four steps. The step with the highest mean was evaluation. Information literacy by reference to ACRL standards was found to be displayed at a moderate level for three standards. The standard with the highest mean was Standard Three, viz., [to] evaluate information and its sources critically. In hypothesis testing, the researcher utilized the PPMCC method. Accordingly, the researcher determined that the information-seeking behaviors evaluated by reference to the Eisenberg-Berkowitz Big Six™ information-seeking behavior process model and the ACRL information literacy standard overall showed a positive linear relationship at a moderate level for all aspects and standards at the statistically significant level of .05.

Keywords: Information-Seeking behavior, Information Literacy, Big Six™ Model, Information Literacy Standards for Higher Education

บทนำ

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำที่ผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการของธุรกิจของประเทศมาอย่างยาวนาน ตลอดการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะฯ มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความเป็นสากลเทียบเท่ามหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก พัฒนานิสิต พัฒนาคณาจารย์ และส่งเสริมให้คณาจารย์สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ ตลอดจนการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับความเจริญก้าวหน้าต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาฉบับที่ 11 พ.ศ. 2559 ที่กำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานไว้ว่า “อุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ยังมุ่งเน้นการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ๆ โดยมีห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมองค์ความรู้ทางวิชาการ ศาสตร์ทางด้านบริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด สถิติ และการเงินการธนาคาร มุ่งเน้นให้นิสิต ได้รับข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ องค์ความรู้ ผลงานการวิจัย ทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ที่มีความทันสมัย ซึ่งผู้รับบริการในสถาบันหรือหน่วยงานบริการสารสนเทศมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ห้องสมุดต้องปรับตัวเพื่อรองรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและนำมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดบริการสารสนเทศที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้รับบริการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศโดยประยุกต์ใช้ตัวแบบการแก้ปัญหาสารสนเทศบีกชีกส์ ทั้ง 6 ด้านประกอบด้วย การนิยามภาระงาน การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ การระบุแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึง การใช้สารสนเทศ การสังเคราะห์สารสนเทศ และการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งเป็นตัวแบบที่เป็นที่ใช้นานมาก ทั้งในโรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา โครงการการศึกษาฝึกอบรมผู้ใหญ่ โดยตัวแบบนี้อธิบายกระบวนการการแสวงหา รวมถึงทักษะการรู้สารสนเทศของนิสิตโดยใช้มาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย 3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศประกอบด้วยมาตรฐานที่ 1 การกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศ

มาตรฐานที่ 2 การเข้าถึงสารสนเทศและการแก้ปัญหาสารสนเทศ และมาตรฐานที่ 3 ประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและสามารถบูรณาการสารสนเทศที่เลือกเข้ากับฐานความรู้เดิมได้ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการจัดบริการสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของนิสิต และเป็นแนวทางในการสร้างเสริมพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้วยตนเอง และการรู้สารสนเทศตามเกณฑ์มาตรฐานการรู้สารสนเทศ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1) การนิยามภาระงาน และการกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 1 การกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศ 2) การระบุแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึงและการนำสารสนเทศมาใช้มีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 2 การเข้าถึงสารสนเทศและการแก้ปัญหาสารสนเทศ 3) การสังเคราะห์และการประเมินผลมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 3 การประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและสามารถบูรณาการสารสนเทศที่เลือกกับฐานความรู้เดิมได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

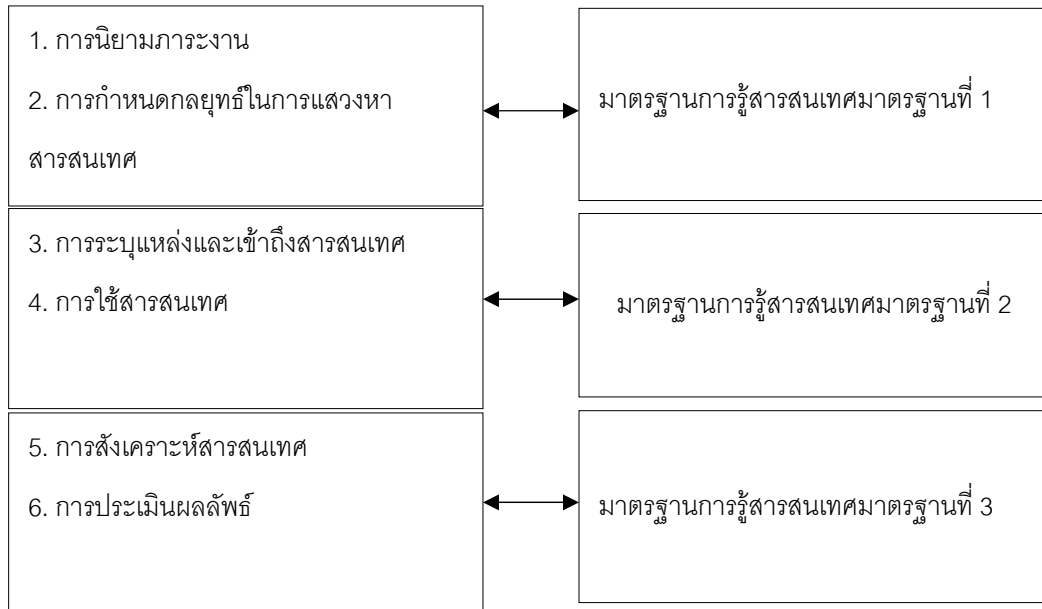
ได้ทราบถึงพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนิสิตและระดับการรู้สารสนเทศรวมถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการสารสนเทศและตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย/ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยและตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ทั้ง 4 หลักสูตร จำนวน 2,975 คน (สำนักทะเบียนและประเมินผลคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายและได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 353 คน
- 2) ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรเพื่อหาค่าความสัมพันธ์เชิงเส้นจากตัวแบบบิกซิกส์ 6 ขั้นตอน และมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับระดับอุดมศึกษา 3 มาตรฐานของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL)

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

กรอบแนวความคิดในการทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัว
 แบบบักซิกส์ และการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 การแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศโดยประยุกต์และพัฒนามาจากตัวแบบ บักซิกส์ และมาตรฐาน
 การรู้สารสนเทศ 3 ข้อที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามหา
 ห่องสมุดวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรสหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยสร้างกรอบแนวความคิด
 ดังภาพและนำมาเป็นแนวทางการสร้างสมมติฐานการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง วิธีการที่กระทำเพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร ตำรา บทความวิชาการ องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ อย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการและวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาโดยจำแนกตามตัวแบบพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศบิกซิกส์

การรู้สารสนเทศ หมายถึง การตระหนักรู้ที่นิสิตรับรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศ การจัดระบบประมวลสารสนเทศ การประยุกต์ใช้สารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ ตามเกณฑ์มาตรฐานสามัตถิยะการรู้สารสนเทศสำหรับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา

ปริทัศน์วรรณกรรม

ตัวแบบพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศตามกระบวนการบิกซิกส์ (Big6 Skill Model)

พฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศตามกระบวนการตัวแบบบิกซิกส์ ถูกพัฒนาขึ้นโดย ไมเคิล ไอเซนเบิร์ก และโรเบิร์ต เบอโกวิทซ์ (Mike Eisenberg and Bob Berkowitz, 1988) เป็นกระบวนการศึกษาตามตัวแบบที่ได้รับความนิยมและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานการศึกษาทั้งในโรงเรียน และสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากความต้องการสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าและการทำวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ตอบสนองความต้องการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ นอกจากนี้จะเป็นตัวแบบที่อธิบายกระบวนการการแสวงหาสารสนเทศแล้ว ยังเป็นตัวแบบการสอนทักษะการรู้สารสนเทศ และตัวแบบของการศึกษาค้นคว้าวิจัย และช่วยให้นิสิตเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (ดรุณี พรายแสงเพชร, 2548; วีระเดช เชื้อนาม, 2545) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน (ประวิติวงศ์ ยางกลาง, 2549; ศิริพร ทวีชาติ, 2545)

1) การนิยามภาระงาน (Task definition) คือ หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศโดยเริ่มต้นจากการเข้าใจว่าปัญหานั้นคืออะไร มีที่มาของปัญหาจากที่ใด และระบุสารสนเทศที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหานั้น

2) การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ (Information Seeking Strategies) หมายถึง การวางแผนที่จะค้นหาและรวบรวมสารสนเทศที่ต้องการโดยการการทบทวนถึงความรู้ความจำว่า แหล่งสารสนเทศที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาคือแหล่งใด ขั้นตอนนี้ต้องอาศัยการตัดสินใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของแหล่งสารสนเทศที่จะนำมาใช้ ซึ่งแหล่งสารสนเทศแบ่งออกเป็น 3 แหล่ง คือ 1) แหล่งสารสนเทศประเภทเอกสาร เช่น วัสดุตีพิมพ์หรือไม่ตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น 2) แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน เช่น ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร เป็นต้น 3) แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล เช่น อาจารย์ บรรณารักษ์ หรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยทั่วไปแล้วไม่สามารถระบุได้ว่า แหล่งสารสนเทศใดดีที่สุด ซึ่งการเลือกใช้แหล่งสารสนเทศที่หลากหลายจะช่วยให้การแก้ปัญหาสารสนเทศประสบความสำเร็จ

3) การระบุแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศ (Location and Access) หมายถึง การตัดสินใจว่าจะใช้แหล่งสารสนเทศใดเพื่อค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ เช่น จากหนังสือ ฐานข้อมูล ซีดีรอม โอแพค (OPAC) หรือแหล่งสารสนเทศออนไลน์อื่น ๆ แต่ละแห่งมีวิธีการจัดระบบสารสนเทศที่แตกต่างกัน ส่งผลให้วิธีการเข้าถึงและค้นหาแตกต่างกัน ผู้ใช้จึงต้องแสวงหาช่องทางในการเข้าถึงสารสนเทศอย่างเหมาะสม โดยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ยาวนานและซับซ้อน ขึ้นอยู่กับสารสนเทศที่ต้องการและระบบที่เลือกใช้ ผู้ใช้ควรได้รับการอบรมฝึกฝนวิธีการในการเข้าถึงสารสนเทศจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสอนเทคนิควิธีการต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงอย่างรวดเร็วและทันต่อการนำสารสนเทศมาใช้

4) ใช้สารสนเทศ (Use of Information) หมายถึง การนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์สารสนเทศที่ค้นได้อาจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น เป็นข้อความ ตัวเลขหรือตาราง รูปภาพ โสตทัศน์ เป็นต้น มีทรัพยากรสารสนเทศบางชนิดที่ต้องมีการฝึกอบรมก่อนการใช้ ตัวอย่างเช่น แผนที่ ฐานข้อมูล สารสนเทศมัลติมีเดียที่ประกอบด้วยภาพและเสียง ผู้ใช้ที่มีระดับความรู้ต่างกันต้องการทักษะที่จำเป็นซึ่งช่วยให้สามารถใช้สารสนเทศในทุกรูปแบบ

5) การสังเคราะห์สารสนเทศ (Synthesis) หมายถึง การนำสารสนเทศที่ค้นหาได้ทั้งหมดมาใช้ประโยชน์ ในการสังเคราะห์จะต้องจัดกระทำกับสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบใหม่ให้เหมาะสมกับภาระงาน ถ้าเป็นภาระงานง่าย ๆ เช่น ค้นหาเมืองหลวงต่าง ๆ หรือค้นหาวันเดือนปีเกิดและที่อยู่บุคคล การสังเคราะห์ก็เป็นเพียงการสื่อสารหรือนำสารสนเทศไปใช้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าเป็นภาระงานที่มี

ความซับซ้อน เช่น การเตรียมรายงานสำหรับโครงการหรือการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งอาศัยสารสนเทศที่หลากหลายรวบรวมจากแหล่งสารสนเทศหลายแหล่ง และนำเสนอในรูปแบบที่แตกต่างกัน ในกรณีเช่นนี้ การสังเคราะห์สารสนเทศประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่าง ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ การตีความ และการประเมินสารสนเทศ และ การจัดและการนำเสนอสารสนเทศ

6) การประเมินผลลัพธ์ (Evaluation) ในทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หมายถึง การตรวจสอบผลผลิตของงานว่าผลงานที่เสร็จสมบูรณ์แล้วนั้นมีประสิทธิภาพ และนำสารสนเทศมาใช้ได้อย่างแท้จริง

มาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา (Association of College and Research Library-ACRL, 2000)

เป็นมาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำหนดกรอบมาตรฐานทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมาตรฐานนี้ได้ถูกนำมาปรับใช้กับมาตรฐานการรู้สารสนเทศในระดับชาติในหลายประเทศ ทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป ออสเตรเลีย ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 นักศึกษาสามารถกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ มาตรฐานที่ 2 นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มาตรฐานที่ 3 การประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและสามารถบูรณาการสารสนเทศที่เลือกกับฐานความรู้เดิมได้ มาตรฐานที่ 4 นักศึกษาในฐานะบุคคลและสมาชิกของกลุ่มต่างๆ สามารถใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ มาตรฐานที่ 5 นักศึกษามีความเข้าใจในประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคมที่แวดล้อมด้วยสารสนเทศ รวมทั้งผลที่เกิดจากการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศอย่างถูกต้องทั้งทางจริยธรรมและกฎหมาย

ผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการศึกษาวิจัยพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการรู้สารสนเทศโดยการประยุกต์ตามตัวแบบบีกซิกส์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน และ มาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย (ACRL) ซึ่งมีความเหมาะสมที่สุดในการนำมาใช้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานและการให้บริการของห้องสมุดและตอบสนอง

ความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการให้สามารถแสวงหาสารสนเทศได้รวดเร็วรวมถึงการสร้างสรรค์งานวิชาการที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบบีกซิกส์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การนิยามภาระงาน การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ การระบุแหล่งและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ การสังเคราะห์สารสนเทศและการประเมินผลลัพธ์กับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา 3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจนมาตรฐานที่ 2 การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ 3 การประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณรวมทั้งสามารถบูรณาการสารสนเทศที่คัดเลือกเข้ากับระบบฐานความรู้เดิมและค่านิยมของตนได้ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบบีกซิกส์ เพื่อการศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การนิยามภาระงาน การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ การระบุแหล่งและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ การสังเคราะห์สารสนเทศและการประเมินผลลัพธ์

ตอนที่ 3 การรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศ 3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศมาตรฐานที่ 1 การกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน มาตรฐานที่ 2 การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ 3 การประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณรวมทั้งสามารถบูรณาการสารสนเทศที่คัดเลือกเข้ากับระบบฐานความรู้เดิมและค่านิยมของตนได้

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแสวงหาสารสนเทศ

2. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามแบบปลายปิดหรือเลือกตอบ (*closed form*) แบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (*Likert Scale*) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 น, 72-73)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและความชัดเจนทางภาษา
4. ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารห้องสมุดและการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยพิจารณาลักษณะที่ต้องการวัดกับประเด็นคำถามว่าสอดคล้องกันหรือไม่ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการประเมินแล้วการหาค่าความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์ดังนี้
  - +1 หมายถึง คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - 1 หมายถึง คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
5. นำแบบสอบถามมาแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับนิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
7. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาความเป็นเอกพันธ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach*) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.819 สามารถใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลได้ ซึ่งตามเกณฑ์ของครอนบาค ต้องมีค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย .07 สำหรับแสดงให้เห็น ถึงความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม (Spector, 1992, pp. 32)
8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยตนเองจากรองศาสตราจารย์ ดร.พสุ เดชะรินทร์ คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ติดต่อคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ กับประชากรที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 353 คน ในเดือนกันยายน 2559 โดยส่งแบบสอบถามไปยังภาควิชาต่างๆ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการได้แบบสอบถามกลับมาครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างได้ตอบมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยระบบคอมพิวเตอร์

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว จึงนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถาม โดยการเก็บแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 353 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามมากำหนดการนำเข้าข้อมูล และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศตามตัวแบบการแสวงหาสารสนเทศบักซิกส์ ทั้ง 6 ขั้นตอน
3. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศทั้ง 3 ด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ
4. ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างระดับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศทั้ง 6 ด้านตามตัวแบบบักซิกส์ กับระดับการรู้สารสนเทศทั้ง 3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สนับสนุนการแสดงความคิดเห็น

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 353 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 214 คน (ร้อยละ 60.6) เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบัญชีบัณฑิตจำนวน 119 คน (ร้อยละ 33.7) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 123 คน (ร้อยละ 34.8) ซึ่งมีความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด 1 ครั้ง/สัปดาห์มากที่สุดจำนวน 142 คน (ร้อยละ 40.2) ทั้งนี้ นิสิตเลือกใช้สารสนเทศทั้งสองภาษามากที่สุดจำนวน 202 คน (ร้อยละ 57.0) รูปแบบสารสนเทศที่เลือกใช้มากที่สุดคือเอกสารตีพิมพ์จำนวน 259 คน (ร้อยละ 73.4)

2. พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกส์ ทั้ง 6 ด้าน

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ตามตัวแบบ “บิกซิกส์”	ระดับพฤติกรรมการแสวงหา		
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
การนิยามภาระงาน	3.50	0.54	มาก
การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ	3.17	0.54	ปานกลาง
การเลือกแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึง	3.12	0.54	ปานกลาง
การใช้สารสนเทศ	3.54	0.76	มาก
การสังเคราะห์สารสนเทศ	3.53	0.57	มาก
การประเมินผลลัพธ์	3.74	0.62	มาก
รวม	3.43	0.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกส์ทั้ง 6 ด้านของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยภาพรวมเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($=3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลลัพธ์ ($=3.74$) ลำดับรองลงมา คือ การใช้สารสนเทศ ($= 3.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการเลือกแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึง ($= 3.12$)

3. การรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 2 มาตรฐานการรู้สารสนเทศ 3 มาตรฐาน	ระดับการรู้สารสนเทศ		
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
มาตรฐานที่ 1	3.08	0.61	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 2	2.80	0.68	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 3	3.20	0.53	ปานกลาง
รวม	3.03	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 3 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยภาพรวมเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($=3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับแรก ได้แก่ ท่านสามารถพิจารณาได้ว่าข้อมูล/สารสนเทศที่ได้รับจากการสืบค้นมีเนื้อหาครอบคลุมเพียงพอกับประเด็นที่ท่านได้กำหนดไว้ ($=3.31$) ลำดับรอง คือ ท่านทำการประเมินสารสนเทศที่ค้นได้จากหนังสือบทความวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ ว่าเชื่อถือได้มีความถูกต้อง ตรงตามความต้องการและทันสมัย ทุกครั้งก่อนนำไปใช้ ($=3.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านสามารถพิจารณาได้ว่าควรมีการปรับปรุงวิธีการกลยุทธ์และคำที่ใช้ในการสืบค้นเมื่อได้ข้อมูล/สารสนเทศที่ไม่ตรงกับความต้องการหรือมีปริมาณเอกสารมาก หรือน้อยเกินไป ($= 3.08$)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบีกซิกส์ ทั้ง 6 ด้านกับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 3 ตัวแบบบีกซิกส์	มาตรฐานการรู้สารสนเทศ	ค่าความสัมพันธ์
ด้านการนิยามภาระงาน	มาตรฐานที่ 1	0.51
การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ	มาตรฐานที่ 1	0.54
การเลือกแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึง	มาตรฐานที่ 2	0.42
การใช้สารสนเทศ	มาตรฐานที่ 2	0.42
การสังเคราะห์สารสนเทศ	มาตรฐานที่ 3	0.46
การประเมินผลลัพธ์	มาตรฐานที่ 3	0.50

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างพฤติกรรมการรู้สารสนเทศตามตัวแบบบีกซิกส์และมาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศ 3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศโดยรวมมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศมีค่าความสัมพันธ์เชิงเส้นกับมาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 1 ที่ระดับปานกลางค่าความสัมพันธ์เชิงเส้น ($r = 0.54$) รองลงมาคือ การนิยามภาระงานมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับมาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 1 ระดับปานกลางค่าความสัมพันธ์เชิงเส้น ($r = 0.51$) และค่าที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นในระดับปานกลางน้อยที่สุดมีสองด้าน คือ การเลือกแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึง และการใช้สารสนเทศมีค่าความสัมพันธ์เชิงเส้นกับมาตรฐานสามมิติของการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 2 ($r = 0.42$)

การอภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนิยามภาระงาน ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อนำเสนอในชั้นเรียน/ทำโครงการ/ทำรายงาน/ทำภาคินิพนธ์ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุคนธ์ทิพย์ คำจันทร์, 2549; ญาณภา อินพรหม, 2551; สังวาล ตุกพิมาย, 2551; สุกานดา เจริญวันชัยกุล, 2554; เดชดนัย จัยชุม, 2556; ธนะพันธ์ การคนชื่อ, 2556; Kakai and Kigongo, 2004) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการเรียน การทำโครงการที่ได้รับมอบหมาย การทำรายงานปัญหาพิเศษ ทำการบ้าน รวมถึงอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเพื่อใช้ข้อมูลในการอภิปรายหรือนำเสนองานหน้าชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการเรียนการสอนในปัจจุบัน จะเน้นให้นักศึกษามีความคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ รวมถึงกระบวนการการแก้ไขปัญหาอย่างมีระบบ ให้ผู้เรียนมีอิสรภาพในการแสดงออกในประเด็นที่สร้างสรรค์ รวมถึงการนำเสนองานในชั้นเรียนยังเป็นเครื่องมือประเมินผลผู้เรียน ในด้านความรู้ความเข้าใจ ในประเด็นที่ศึกษา โดยสามารถประยุกต์ความรู้เข้ากับสารสนเทศที่ค้นหาได้ เพื่อสร้างความรู้ใหม่ และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนมาก

การกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศ โดยการนึกถึงการค้นหาสารสนเทศออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านระบบโปรแกรมค้นหาเช่น Google, Google Scholar, Yahoo, Altra Vista, Wikipedia ฯลฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ (2556) และ Seamans (2002) ที่พบว่านักศึกษาใช้โปรแกรมค้นหา เช่น Google, Bing, Yahoo, Ask. Com หากต้องการใช้สารสนเทศจะแสวงหาสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนื่องจากให้ข้อมูลที่ทันสมัย โดยใช้โปรแกรมค้นหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้สะดวก ประกอบกับโทรศัพท์มือถือในรูปแบบสมาร์ทโฟนมีศักยภาพสูงสามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ง่าย

การระบุแหล่งและการเข้าถึงสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการระบุแหล่งและการเข้าถึงสารสนเทศ โดยเลือกแหล่งสารสนเทศออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น Google, Google Scholar, Yahoo, Altra Vistra, Youtube มากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุคนทิพย์ คำจันทร์, 2549; Head and Eisenberg, 2010; มลิวัดย์ ประดิษฐ์ธีระ, 2556; อารีย์ ชื่นวัฒนา และคณะ, 2559) ที่พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เกือบทุกครั้งที่ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานที่อาจารย์มอบหมายคือโปรแกรม ค้นหาทางอินเทอร์เน็ต และนักศึกษาเกือบทั้งหมดจะใช้กูเกิลและวิกิพีเดีย กล่าวคือเมื่อบุคคล มีความต้องการสารสนเทศมักจะนึกถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ โดยค้นหาสารสนเทศใกล้ตัวเข้าถึงง่าย และสะดวกสบาย แม้ว่าสารสนเทศที่ค้นได้จะมีคุณภาพต่ำก็ตาม อย่างเช่น สารสนเทศบนเครือข่ายออนไลน์ ต่างๆ ผลการวิจัยยังพบอีกว่า แหล่งสารสนเทศฐานข้อมูลออนไลน์ที่มหาวิทยาลัยบอกรับเป็นสมาชิก เช่น ABI-INFORM, GMID, Scopus, Science Direct, EBSCO HOST นิสิตใช้ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ (ญาณภา อินพรหม, 2551) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญา ตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้ ฐานข้อมูล ที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิก ทั้งนี้สันนิษฐานว่าจะไม่ทราบถึงฐานข้อมูลเหล่านี้ว่ามีให้บริการเพราะ ห้องสมุด ขาดการประชาสัมพันธ์บริการอย่างสม่ำเสมอ

การใช้สารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่านิสิตมีการใช้สารสนเทศโดยพิมพ์หรือถ่ายสำเนาสารสนเทศ ที่ค้นได้ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้นิสิตจะเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่ยังให้ ความสำคัญกับการอ่านสารสนเทศจากกระดาษเนื่องจากสารสนเทศอยู่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เมื่อใช้งานนานๆ จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เดชดนัย จุ้ยชุม, 2556) ศึกษา เรื่องพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับ การแสวงหาสารสนเทศ ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์และ (สุกานดา เจริญวันชัยกุล, 2554) ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำโครงงานของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจัดการกับ สารสนเทศโดยการบันทึกข้อมูลเก็บไว้ และจะเรียกข้อมูลทั้งหมดในภายหลังและพิมพ์สารสนเทศ ง่ายกว่า การอ่านจากหน้าจอแล้วจดบันทึกย่อไว้

การสังเคราะห์สารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำการสังเคราะห์สารสนเทศโดยการรวบรวมสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่ตรงกับเค้าโครงเรื่องทีมนิสิตต้องการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Duncan and Holt Slander, 2012) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้ทฤษฎีพื้นฐาน ซึ่งพบว่านักศึกษาประสบความสำเร็จในการค้นหาสารสนเทศ ซึ่งยังมีอารมณ์หงุดหงิดเกิดขึ้นตลอดกระบวนการค้นหา แต่ก็สามารถรวบรวมและกลั่นกรองสารสนเทศที่ต้องการได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่ต้องการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันปริมาณสารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนประสบปัญหาการทะลักทลายของสารสนเทศ (information explosion) (สมาน ลอยฟ้า, 2544) จึงจำเป็นต้องมีการประเมินสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด ความน่าเชื่อถือ ความเกี่ยวข้องกันของเนื้อหา และความทันสมัยของสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่นิสิตตระหนักในระดับมาก ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ขั้นตอนการสังเคราะห์สารสนเทศเริ่มต้นจากการสืบค้น รวบรวมและกลั่นกรองสารสนเทศที่ต้องการ จะมีความยุ่งยากเพียงใดก็ตาม นิสิตก็มีความพยายามอย่างสูงที่จะให้ได้สารสนเทศที่ตนต้องการได้เสมอ และสารสนเทศที่ค้นได้ในปริมาณมากจะเป็นตัวเลือกสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ได้สารสนเทศในรูปแบบใหม่ที่เป็นสำนวนภาษาของตัวเอง หากได้รับคำแนะนำจากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมจะเป็นประโยชน์อย่างสูงสำหรับการพัฒนาศักยภาพของนิสิตด้วย

การประเมินผลลัพธ์ ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประเมินผลลัพธ์ของงานที่สร้างสรรค์และนำเสนอในชั้นเรียนโดยรวมทุกด้านในระดับมาก และนำสารสนเทศไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Head and Eisenberg, 2010) ที่พบว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ การสอบผ่านในรายวิชานั้นๆ และการทำรายงานเสร็จสิ้น รวมถึงได้คะแนนในระดับดี เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพ เพื่อไปประกอบอาชีพในโลกของการทำงาน การสร้างสรรค์มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและที่สำคัญยิ่งขึ้นคือการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศ 3 ข้อของสมาคมห้องสมุดและวิจัยประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศ

ระดับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศ มาตรฐานที่ 1 การกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจนมาตรฐานที่ 2 การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ 3 การประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งสามารถบูรณาการสารสนเทศที่คัดเลือกเข้ากับระบบฐานความรู้เดิมและค่านิยมของตนได้ ผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีระดับการรู้สารสนเทศทั้ง 3 มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนิสิตยังขาดประสบการณ์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษา และยังไม่ได้รับคำแนะนำในการแสวงหาสารสนเทศที่เหมาะสม และยังคงแสวงหาสารสนเทศด้วยพฤติกรรมและความคุ้นเคยส่วนบุคคลของแต่ละคน รวมถึงไม่ทราบความสำคัญที่แท้จริงของการรู้สารสนเทศและขั้นตอนในการเข้าถึงสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปภาดา เจียวกิก, 2547; สุดาวดี ศรีสุตตา, 2549; 2550; ชูชีพ มามาก, 2556) ซึ่งพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยยังพบอีกว่า นิสิตรู้จักข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับภาระงานของนิสิต และสามารถสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดมีให้บริการ เช่น ฐานข้อมูล ABI-INFORM, GMID, Scopus, Science Direct, EBSCO HOST ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Online Computer Library Center (OCLC, 2005) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้ออนไลน์ในประเทศออสเตรเลีย แคนาดา อินเดีย สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา เป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและคุ้นเคยกับแหล่งสารสนเทศออนไลน์ ผลการสำรวจจะพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ทราบว่าห้องสมุดมีเว็บไซต์ และบริการค้นหาสารสนเทศทางออนไลน์ แต่มีผู้ใช้น้อยที่ทราบว่าห้องสมุดมีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ ทั้งนี้ยังพบอีกว่า นิสิตไม่ทราบเงื่อนไขการสืบค้นโดยใช้ฟังก์ชัน Advance Search ซึ่งมีคำเชื่อมคือ AND, OR, NOT สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ สุขมาก (2549) ที่พบว่านิสิตขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นรายการออนไลน์ (OPAC) นิสิตไม่ทราบเครื่องหมายการใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายบวก/ลบ เครื่องหมายดอกจันในการสืบค้นโอแพค OPAC

3. ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและการรู้สารสนเทศ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงเส้นไปในทิศทางบวกเหมือนกันทุกด้านและทุกมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เดชดนัย จุ้ยชุม, 2556) ซึ่งพบว่า ระดับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับระดับการรู้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศในทิศทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาการค้นหาสารสนเทศที่ถูกจัดเก็บในแหล่งสารสนเทศที่แตกต่างกัน ทำให้การเข้าถึงสารสนเทศมีความยุ่งยาก ซับซ้อน เมื่อนิสิตมีระดับการรู้สารสนเทศในระดับมากจะส่งผลต่อระดับพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศที่มากขึ้นด้วย ผลการสำรวจทั้งสองประเด็นสนับสนุนบทบาทของห้องสมุดในการแนะนำหรือส่งเสริมการรู้สารสนเทศผ่านกระบวนการต่างๆ ทุกช่องทาง เพื่อให้บริการแก่นิสิตที่ต้องการเข้าถึงบริการต่างๆ ของห้องสมุด เช่น การแนะนำบริการห้องสมุดและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศรูปแบบต่างๆ วิธีการสืบค้นสารสนเทศ การฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัย การอ้างอิงทางบรรณานุกรม และการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจทำเป็นบทเรียนออนไลน์ พร้อมแบบทดสอบสำหรับผู้เรียน เป็นต้น

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 การนิยามภาระงานและการกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกส์ทั้งสองด้านประกอบด้วยภาระงานและการกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงเส้นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือหากการนิยามภาระงานและการกำหนดกลยุทธ์ในการแสวงหาสารสนเทศมีระดับพฤติกรรมมากจะส่งผลต่อระดับมาตรฐานการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศมากด้วย

ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันมีการกำหนดให้นิสิตจำเป็นต้องค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียนมากขึ้น นิสิตจะต้องสร้างสรรค์พร้อมทั้งนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นคะแนนเก็บระหว่างภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ในการแสวงหาสารสนเทศให้มากขึ้น ทราบความต้องการที่ชัดเจนและสามารถกำหนดกลยุทธ์และวิธีการแสวงหาสารสนเทศที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการที่แท้จริง จนเกิดการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศมากขึ้นตามไปด้วย

สมมติฐานข้อที่ 2 การระบุแหล่งสารสนเทศและการนำสารสนเทศมาใช้มีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศและการแก้ปัญหาสารสนเทศ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกส์ ทั้งสองด้านประกอบด้วยการระบุแหล่งสารสนเทศ และการนำสารสนเทศมาใช้กับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศและการแก้ปัญหาสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงเส้นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ การระบุแหล่งสารสนเทศ และการนำสารสนเทศมาใช้มีระดับพฤติกรรมมากจะส่งผลต่อระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศและการแก้ปัญหาสารสนเทศมากด้วย ทั้งนี้ในปัจจุบันสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศมีจำนวนมาก นิสิตสามารถที่จะเลือกแหล่งสารสนเทศที่อยู่ใกล้ตัว สามารถอำนวยความสะดวกสบายในการเข้าถึง ซึ่งปัจจุบันนี้การเผยแพร่สารสนเทศนิยมเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ การแชร์สารสนเทศที่ค้นคว้าได้ผ่านเครือข่ายสื่อออนไลน์ก็ง่าย รวมถึงการเข้าถึงสารสนเทศก็ไม่ยุ่งยากเหมือนในอดีต นิสิตสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ตลอดเวลา ซึ่งประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศให้มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความต้องการสารสนเทศได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สมมติฐานข้อที่ 3 การสังเคราะห์สารสนเทศและการประเมินผลลัพธ์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นทิศทางบวกกับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศ อย่างมีวิจารณ์ญาณและสามารถบูรณาการสารสนเทศที่เลือกกับฐานความรู้เดิม ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามตัวแบบบิกซิกส์ ทั้งสองด้านประกอบด้วยการสังเคราะห์สารสนเทศและการประเมินผลลัพธ์ กับระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมิน

สารสนเทศและแหล่งที่ผลิตสารสนเทศอย่างมีวิจารณ์ญาณและสามารถบูรณาการสารสนเทศที่เลือก
กับฐานความรู้เดิม มีความสัมพันธ์เชิงเส้นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ การสังเคราะห์สารสนเทศและการประเมินผลลัพธ์มีระดับพฤติกรรม
มากจะส่งผลต่อระดับการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่ 3 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศและการแก้ปัญหาสารสนเทศ
มากด้วย ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมาก
ต่อการสร้างสรรค์ผลงานหรือโครงการที่นิสิตต้องดำเนินการจัดทำและนำเสนอต่ออาจารย์ในชั้นเรียน
เพราะหากนิสิตมีกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศที่ดีผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่นั้น ก็จะเป็นผลงาน
ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ผลการการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะห้องสมุด
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรพิจารณาในการจัดหา
ทรัพยากรสารสนเทศที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในหลักสูตรที่คณะเปิดสอน
ทั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และรูปแบบตำราฉบับพิมพ์ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้เพียงพอ
กับความต้องการใช้สารสนเทศของนิสิตครอบคลุมสาขาการบัญชี บริหาร สถิติ การตลาด การเงิน
การธนาคาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลให้มากขึ้นและมีระบบ
การเผยแพร่สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมการใช้ผ่านเครือข่ายพร้อมทั้งติดตั้งระบบ
สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายให้เพียงพอต่อการใช้งานของนิสิตที่มีมากขึ้น โดยมีการจัดปฐมนิเทศ
อบรมเทคนิคการสืบค้นสารสนเทศหรือการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิตทั้งในระดับปริญญาตรีและ
บัณฑิตศึกษาพร้อม ทั้งมีการประชาสัมพันธ์แหล่งสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา เพื่อนิสิตจะได้เข้าถึงสารสนเทศที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือและนำเอาสารสนเทศที่ค้นได้
ไปใช้ต่อยอดในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการจัดบริการบรรณารักษ์เพื่อให้บริการตอบคำถาม

กับนิสิตการให้คำปรึกษาแนะนำบริการต่างๆ ของห้องสมุดได้โดยตรงหรือจัดบรรณารักษ์พบนิสิตให้คำปรึกษาในการค้นหาข้อมูลเพื่อการทำวิจัยให้กับนิสิตที่กำลังทำโครงการและมีความต้องการใช้สารสนเทศในลักษณะเฉพาะด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดในกลุ่มอื่นได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิต อาจารย์และนักวิจัย ควรศึกษาในเชิงคุณภาพและมีการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบอื่นๆ มาประกอบด้วย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ใช้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานด้านการสนับสนุนการศึกษาของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มากยิ่งขึ้น

.....

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ สุขมาก. (2549). การรู้สารสนเทศของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี 5 เมษายน พ.ศ. 2559. สืบค้น 20 ตุลาคม, 2559, จาก http://www.mict.go.th/assets/portals/1/files/590613_4Digital_Economy_Plan-Book.pdf
- คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). รายงานประจำปีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชีพ มามาก. (2553). การรู้สารสนเทศทางธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ญาณภา อินพรหม. (2551). พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดุริณี พลายเพชร. (2547). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบการแก้ปัญหาโดยใช้สารสนเทศ. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดชดนัย จุ้ยชุม. (2556). การแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการรู้สารสนเทศมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาสารสนเทศ ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ธนะพันธุ์ การคนชื่อ. (2556). พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการทำรายงานปัญหาพิเศษของนักศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย-เชียงใหม่. (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ปภาดา เจียวก๊ก. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประวัตร ยางกลาง. (2549). ผลของการเรียนแบบค้นหาสารสนเทศบนเว็บตามกระบวนการ BIG 6 ที่มีต่อทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มลิวัดย์ ประดิษฐ์ธีระ. (2556). การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรังสิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วีระเดช เชื้อนาม. (2544). การสอนแก้ปัญหาโดยใช้สารสนเทศ. วารสารวิชาการ, 4(5), 5-9.
- ศิริพร ทวีชาติ. (2545). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. (ดุสิตนิพนธ์ดุสิตบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน ลอยฟ้า. (2544). การรู้สารสนเทศ: ทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมสารสนเทศ. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ มข, 19(1), 1-5.
- สังวาลย์ ตุกพิมาย. (2551). การใช้สารสนเทศของนักศึกษาสหกิจศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนทิตีพย์ คำจันทร์. (2549). ความต้องการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุดาวิดี ศรีสุตตา (2549). การรู้สารสนเทศของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพิศ บายคายคม. (2550). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). สำนักงานทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้น 6 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.car.chula.ac.th/topic/organizationinfo>
- สำนักทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2559). สถิติรังสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้น 10 สิงหาคม 2559, จาก <https://www.reg.chula.ac.th/stats.html>
- อมรวิชัย นาครทรรพ. (2542). ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตะวันออก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2559). พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไทย. (รายงานการวิจัย) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย. (2553). สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์.
- American Library Association. (2000). *Introduction to information Literacy*. Retrieved January 12, 2015. from <http://www.ala.org/ala/acrlinfolit/infolitoverview/introtoinfolit>.
- Association of College & Research Libraries; ACRL. (2004). *Information literacy Standards for Higher Education*. Retrieved September 20, 2015, from <http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/standards/standards.pdf>
- Duncan, V., & Holtslander, L. (2012). Utilizing grounded theory to explore the information-seeking behavior of senior nursing students. *Journal of Medical Library Association*, 100(1), 20-27.
- Eisenberg, Michael B. & Berkowitz, Robert E. (1990) *Information problem-solving: The big six skills approach to library & information skills instruction*. Worthington: Ohio.
- Eisenberg, M. B., Lowe, C. A., & Spitzer, K. L. (2004) *Information literacy: Essential skills for the information age*. Westport: Connecticut.
- Eisenberg, M. (2004). *A big 6 skills overview*. Retrieved November 12, 2015, from <http://www.gseis.ucla.edu/faculty/bates/berrypicking.html>
- Head, A. J., & Eilenberg, M. B. (2010). *How college students evaluate and use information in the digital age*. Retrieved November 12, 2015. form http://www.projectinfolit.org/uploads/2/7/5/4/27541717/pil_fall2010_survey_fullreport1.pdf
- Kakai M., Ikoja-Odongo, R., & Kigongo-Bukenya, I. M. N. (2004). A study of the information seeking behavior of undergraduate students of Makerere University, Uganda. *World Libraries*, 14(1), 1-24.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- OCLC Online computer Library Center. (2005). *Perceptions of libraires and information resources*. Retrieved January 8, 2017, from [http://www .oclc.org/reports/pdfs/percept_pt2.pdf](http://www.oclc.org/reports/pdfs/percept_pt2.pdf).
- Seamans, N. H. (2002). Student perception of information literacy: Insights for librarians. *Reference Services Review*, 30(2), 112-113.
- Spector, P. E. (1992). *A consideration of the validity and meaning of self-report measures of job conditions*. West Sussex, England: John Wiley.
- Yamane, T. (1976). *Statistics: An introductory analysis* (3th ed.). New York: Harper & Row.